

Μνήμων

Τόμ. 7 (1979)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

Δ. ΛΟΥΛΕΣ : 'Ο βρετανικός τύπος για τη ναυμαχία του Ναβαρίνου •
 Β. ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ : Καταγραφή των εμπορικών πλοίων του 'Ηρακλείου
 τὸ 1751 • ΠΕΝΑ ΣΤΑΥΡΙΑΝ - ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ : 'Ανέκδοτες ἐπιστολές του
 Γ. Σκληροῦ στὸν Γ. Ν. Πολίτη • Τ. Ε. ΣΚΑΑΒΕΝΙΤΗΣ : Χρησιμολογί-
 κὸ εἰκονογραφημένο μονόφυλλο τῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου αἰῶνα • Α. ΠΟ-
 ΛΙΤΗΣ : Προσάθειες καὶ σχέδια τοῦ Φοριέλ γιὰ μιὰ δεύτερη ἔκδοση τῆς
 συλλογῆς τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν • Φ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟ-
 ΠΟΥΛΟΣ : Χειρόγραφα Φουρνᾶ Ἐβρουτανίας • Ι. Κ. ΧΑΣΩΤΗΣ : 'Η
 διπλωματικὴ ἀλληλογραφία τῶν Bouigny - Mabili (τέλη 1Η' - ἀρχὲς 1Θ'
 αἰῶνα) • Γ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ : Ληστὲς καὶ λησταντάρτες στὴν Κεν-
 τρική 'Ελλάδα τὸ 1835 - 1836 • Κ. ΛΑΠΠΑΣ : Γύρω ἀπὸ τὸν 'Αλέ-
 ξανδρο 'Ησαία καὶ τὶς λιθογραφίες του • Τ. Ε. ΣΚΑΑΒΕΝΙΤΗΣ : Σχό-
 λιο στὴ «δευτέρα» ἔκδοση τῆς 'Εγκυκλοπαίδειας τοῦ Πατούσα (1710)
 • ΟΛΓΑ ΚΑΤΣΙΑΡΑΗ : 'Ο Ρήγας Φεραίος. Νέα στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα
 τῆς Τεργέστης • ΠΡ. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΗΣ : Στρατιωτικὴ συμφωνία Βρε-
 τανίας - 'Ελλάδας (9 Μαρτίου 1942) • Η. FLEISCHER : 'Αντίποινα
 τῶν γερμανικῶν δυνάμεων Κατοχῆς στὴν 'Ελλάδα 1941 - 1944 •
 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 1976

ΑΘΗΝΑ 1978 - 1979

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (1920-1979)

Mnimon Mnimon

doi: [10.12681/mnimon.272](https://doi.org/10.12681/mnimon.272)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Mnimon, M. (1979). ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (1920-1979). *Μνήμων*, 7, 321-322.
<https://doi.org/10.12681/mnimon.272>

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (1920-1979)

Ἡ ΕΜΝΕ συμμετέχοντας στο πένθος για τὸ θάνατο τῆς Εὐγενίας Χατζηδάκη ὀργάνωσε ἔκθεση δημοσιευμάτων τῆς καὶ ἀνάθεσε στὸν Τριαντάφυλλο Ε. Σκλαβενίτη νὰ πει λίγα λόγια πρὶν ἀπὸ τὴν καθορισμένη ὀμιλία-συζήτηση τῆς 9-1-'80 καὶ νὰ συντάξει κατάλογο τῶν δημοσιευμάτων τῆς.

Ἄῤ Εὐγενία Χατζηδάκη, πού μᾶς μίλησε στὶς 21 Νοεμβρίου '79 καὶ κουβεντιάσαμε μαζί τῆς σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, δὲν ἐπρόκειτο νὰ ζήσει γιὰ πολὺ μετὰ τὴ συνάντησή μας ἐκείνη. Ἐφυγε στὶς 28 Δεκεμβρίου ξαφνικά ἀπὸ τὸν κόσμο.

Δὲν εἶναι τῆς στιγμῆς νὰ μιλήσουμε λεπτομερειακὰ γιὰ τὸ ἔργο τῆς τὸ ἐπιστημονικό, ἐκδομένο καὶ ἀνέκδοτο, οὔτε γιὰ τὶς ὑπηρεσίες πού πρόσφερε χρόνια ἐπιμελήτρια στὸ Μουσεῖο Μπενάκη.

Οἱ ἐπιστημονικὲς τῆς ἐνασχολήσεις κινήθηκαν σὲ δύο κύκλους. Ἀπὸ τὴ μία ἡ νεοελληνικὴ καλαισθησία, ἰδωμένη κυρίως μέσα ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν χρυσοκεντημάτων (πού τὴν προβληματικὴ τῆς μᾶς ἀνάπτυξε στὴν ὀμιλία τῆς ἐδῶ) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ νεοελληνικὴ παιδεία, κυρίως στὰ χρόνια τοῦ νεοελληνικοῦ διαφωτισμοῦ, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δημοσιεύματά τῆς πρέπει νὰ θυμώμαστε καὶ τὴ συνεργασία τῆς στὴν προετοιμασία τῆς ἔκδοσης τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κοραῆ.

Θὰ πρέπει νὰ θυμίσω καὶ τὴ συνεργασία τῆς σὲ διάφορες ἐκδόσεις, ὅπως ἡ *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τόμοι 10-13, ὅπου ἡ ἐπιλογή τῆς εἰκονογράφησης εἶναι δικὴ τῆς ἔργο ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς εὐθύνης στὴν ἐπιμέλεια τῶν κειμένων.

Ἀκόμη, δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ μιλήσω γιὰ τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ τῆς δράση, τὴ συμμετοχὴ τῆς στὰ κοινά, γιὰ τὰ ὅποια εἶχε καὶ γνώση καὶ γνώμη, ὑποστήριζε μὲ θερμὴ τὶς ἀπόψεις τῆς καὶ τολμοῦσε τὴν πράξη.

Μὰ περισσότερο θάθελα νὰ μιλήσω γιὰ τὴ στοργὴ πού ἔδειχνε στοὺς ἀνθρώπους πού τὴν πλησίαζαν· καὶ μετὰ ἐρχόταν ἡ ἀφθονία τῆς προσφορᾶς τῆς : συμβουλὲς καὶ παρορμήσεις, ὁ καλὸς τῆς λόγος κι ἀκόμα ὀδηγίες, πρωτότυπες ἀπόψεις καὶ καίριες ὑποδείξεις ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο μὲ σπάνια καλαισθησία καὶ βαθιὰ γνώση. Κι ἀκόμα ἡ Κυρία Εὐγενία σὲ ἄκουγε καὶ δὲ μετροῦσε τὸ χρόνο τῆς, οὔτε τὶς προσφορὲς τῆς... Κι ὅταν δίκαια ἢ ἀδίκαια σοῦ θύμωνε, ἦταν ἕνας θυμὸς πού σὲ δυὸ βήματα ἔβρισκε τὸ λυγμὸ τῆς, καθὼς πάντα φοβόταν ὅτι μποροῦσε νὰ ἀδικήσει τοὺς νέους ἀνθρώπους.

Δέκα μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό τῆς κουβεντιάσαμε γιὰ τὴν ὀμιλία τῆς σ' αὐτὸ τὸ χῶρο. Δὲν ἦταν, ὅπως πάντα, εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ὀ-

μιλία της ἐδῶ, ἀλλὰ ἄφηνε τὴ χαρὰ της νὰ φανεῖ: ἦταν εὐχαριστημένη ποὺ κουβέντιασε μὲ νέους ἀνθρώπους καὶ βοήθησε, μιλώντας γιὰ τὴ δουλειὰ της, τὴν προσπάθεια γιὰ διάλογο σ' αὐτὸ τὸ χῶρο.

Δὲν θὰ τῆς ἦταν ἀντάξια ἢ καθιερωμένη ἐπισημότητα τῆς μονόλεπτης σιγῆς. Δὲν ἔμαθε νὰ σαπαίνει οὔτε ἀπὸ φόβο, οὔτε ἀπὸ ἀδιαφορία γιὰ τὰ κοινά, γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἦταν ἄνθρωπος ποὺ δὲ «δίδαξε» ποτὲ τὴ «σιγὴ» σὲ δύσκολους ἢ εὐκολότερους καιροὺς».

Δημοσιεύματα τῆς Εὐγενίας Βέη - Χατζηδάκη

1. Ἐκκλησιαστικὰ κεντήματα. Μουσεῖον Μπενάκη. Ἐν Ἀθήναις 1953, 4ο, σ. λβ' + 78 + Λβ' πίνακες.
2. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κλέων Παράσχος (ἐπιμέλεια): Ἐμμανουὴλ Ροῖδης, Βασικὴ Βιβλιοθήκη, Ἄετος Α.Ε., Ἀθήναι 1953. Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση 6 (1953-54) 297-301.
3. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κ. Θ. Δημαρᾶς, Ὁ Κοραῆς καὶ ἡ ἐποχὴ του. Βασικὴ Βιβλιοθήκη, Ἄετος Α.Ε., Ἀθήναι 1953. Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση 7 (1954-55) 97-101.
4. Δύο ἐπεισόδια ἀπὸ τὶς διαμάχες τῶν φιλοσόφων, Ἀθήνα 1958: ἀνάτυπο ἀπὸ τὸν τόμο Ἔρρανος εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν, Ἀθήνα 1965, σ. 228-258.
5. Χριστιανικὲς ἐπιγραφὲς Μ. Ἀσίας καὶ Πόντου στὸ Μουσεῖο Μπενάκη. Μικρασιατικὰ Χρονικὰ 8 (1959) 33-80· καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1959.
6. Νίκος Α. Βέης (Bees) Νεκρολογία. Δελτίον Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας 1 (1959) 3-10. Τὸ κείμενο συνυπογράφει ὁ Μ. Χατζηδάκης.
7. Δημοσιεύματα Νίκου Α. Βέη (Bees). Πελοποννησιακὰ 3-4 (1958-59) 437-488 καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήναι 1960. Πληρέστερη μορφή: Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher 19(1966) 1-55· καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1964.
8. Κ. Π. Καβάφης 1863-1933 [Κατάλογος Ἐκθεσης]. Μουσεῖο Μπενάκη 7 Νοεμβρίου - 9 Δεκεμβρίου. «Τέχνη» Θεσσαλονίκης, 14 Δεκεμβρίου - 9 Ἰανουαρίου, [Ἀθήνα 1963], 16ο, σ. 16.
9. Αἴθουσα Ἐλευθερίου Κ. Βενιζέλου. Ἀναμνηστικά - Ἀρχεῖο. Κατάλογος, [Μουσεῖο Μπενάκη], Ἀθήνα 1965, 16ο, σ. 40.
10. Σχεδιάγραμμα Χρονολογίας Εὐας Πάλμερ-Σικελιανοῦ ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη αὐτοβιογραφία της καὶ τὸ προσωπικὸ της ἀρχεῖο. Ἡὼς 9, τεύχος 98-102, 1966, (Ἀφιέρωμα στὴν Εὐὰ Πάλμερ-Σικελιανοῦ), σ. 1-7.
11. Συμπλήρωμα Βιβλιογραφίας Γ. Κατσίμπαλη γιὰ τὶς Δελφικὲς Ἑορτὲς καὶ τὴν Εὐὰ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἀρχείου Εὐας Σικελιανοῦ. Ἡὼς 10, τεύχος 103-107, 1967, (Ἀφιέρωμα στὴν Εὐὰ Πάλμερ-Σικελιανοῦ), σ.

- 397-400 και ανάπτυξη: Γεράσιμος Γρηγόρης (σύνθεση-ἐπιμέλεια), Σικελιανός (1884-1951). Βίος, ἔργα, ἀνθολογία, κριτικές, εἰκόνες, βιβλιογραφία. Ἐταιρεία Λευκαδικῶν Μελετῶν, Ἀθήναι 1971, σ. 261-263.
12. Ἡ Εὔα Palmer Σικελιανοῦ καὶ οἱ Δελφικὲς Ἑορτές. Ἀναμνηστικὴ ἐκθεση 16 Ἰανουαρίου - 3 Φεβρουαρίου. [Κατάλογος]. Ἑλληνοαμερικανικὴ Ἐνωσις, Ἀθήνα 1967, σ. 23.
13. Ἀπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση. Μουσεῖον Μπενάκη. Ἐκθεση 1 Ἰουνίου - 31 Δεκεμβρίου 1971, [Κατάλογος], 8ο, σ. 32+1χ.ἄρ.
14. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Φ. Ἡλιού, Προσθήκες στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία. Α' Βιβλιογραφικὰ κατάλοιπα τοῦ Ε. Legrand καὶ Η. Pernot (1515-1799), Ἀθήνα 1973, σ. 7-363. *Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher* 21 (1971-76) 355-359. Στὸ τέλος τοῦ κειμένου: Ἰούνιος 1974 καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1974.
15. Ὅταν ἀμφισβητήθηκε ὁ πατριωτισμὸς τῶν φτωχῶν. Ἐφημ. Ἡ Ἀδελφία, Ἀφιέρωμα στὸ 1821, 25-3-1976, σ. 5.
16. Ἡ Ἱστορία τῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας [Βιβλιοπαρουσίαση:] Μανουὴλ Ι. Γεδεῶν, Ἡ πνευματικὴ κίνησις τοῦ Γένους κατὰ τὸν ΙΗ' καὶ ΙΘ' αἰῶνα. Ἐκδοτικὴ φροντίδα Ἄλκη Ἀγγέλου-Φίλιππου Ἡλιού. Νεοελληνικὰ Μελετήματα, ἀριθ. 1, Ἀθήνα «Ἐρμῆς» 1976, σ. 328. *Διαβάζω* τεῦχος 7 (Μάρτιος - Ἀπρίλιος 1977) 67-69.
17. Διαφωτισμὸς καὶ Νεοελληνικὴ συνείδησις [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κ.Θ. Δημαρᾶς, Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς. Νεοελληνικὰ Μελετήματα, ἀρ. 2, Ἀθήνα «Ἐρμῆς» 1977, σελ. 1στ' +514. *Διαβάζω* τεῦχος 8 (Μάιος - Ὀκτώβριος 1977) 67-69.

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

- Κατάλογος ἐκκλησιαστικῶν κεντημάτων Μεγίστης Λαύρας. (Ὑπὸ ἐκτύπωση στὸ συλλογικὸ τόμο: Θησαυροὶ Μονῆς Μεγίστης Λαύρας Ἁγίου Ὁρους, ποῦ θὰ ἐκδώσει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος).
- Νεοελληνικὴ καλαισθησις.
- Ἡ Ἀγγελικὴ Χατζημιχάλη καὶ ἡ Λαϊκὴ μας Τέχνη ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τῆς Ἱστορίας.
- Κατάλογος χειρογράφων Μουσείου Μπενάκη (16ος - 18ος αἰ.).
- Ὁ συγγραφέας ἀνώνυμης σάτιρας ποῦ προσγράφηκε στὸν Ἀλέξανδρο Σοῦτσο.